

**PEDAGOGISKT
FÖRDJUPNINGSMATERIAL**

Jag och Bettan

TEATER23

DJÄKNEGATAN 7 MALMÖ | WWW.TEATER23.SE | 040-30 32 23

INTRODUKTION

Hej!

Det här är ett pedagogiskt fördjupningsmaterial som Teater Reagera har tagit fram i samarbete med oss på Teater 23.

Här hittar du som pedagog övningar som tar klassen på en gemensam resa genom föreställningens berättelse, frågeställningar och teman. Genom att diskutera, förhålla sig till och reflektera kring det som händer ges eleverna möjlighet att bearbeta olika tankar och känslor som föreställningen skapat.

Använd gärna er själva som en resurs och gör övningarna tillsammans med eleverna. Bjud på era egna tankar och fantasier.

I slutet hittar du musik och texter till alla låtar i föreställningen.

Obs: Rollfiguren "Jag" som bor i hemmet vi får titta in i har inget namn. I texterna som följer refererar vi till karaktärerna Bettan och Jag.

Vi vill gärna höra från er! Dela gärna med er av era idéer och tankar till oss på info@teater23.se. Om du eller om eleverna själva vill kontakta oss på teatern så går det bra att nå oss via våra olika sociala medier:

Eller besök vår hemsida: www.teater23.se.

Mer info om **Teater Reagera** finns på: www.teaterreagera.se, och de nås via info@teaterreagera.se.

Med vänliga hälsningar,
Teater 23 och teamet bakom Jag och Bettan

TEATER23

TEATER23

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

DEL 1 MIN SCENKONSTUPPLEVELSE

RECEPTION

Ett föreställningssamtal utan värderingar, utan rätt eller fel. Här utgår vi från att scenkonst består av en mängd tecken visade i en helhet, och att vi i publiken tolkar dessa tecken på olika sätt.

Prata gärna med eleverna om att det inte finns något "rätt" eller "fel" när man berättar om sin teaterupplevelse, alla har rätt till sina egna tolkningar och tankar.

Övning

Alla elever får tre lappar var i tre olika färger. Låt varje elev välja ut tre situationer ur föreställningen som de tyckte var rolig, sorglig, konstig.

Gul = rolig

Röd = sorglig

Grön = konstig

Fler exempel på ord kan vara: spännande, knasig, osv. Ta de ord du vill utforska tillsammans med dina elever.

Samla ihop alla lappar utifrån färg. Läs upp och prata utifrån lapparna och låt de som vill få motivera hur de tänkte.

Frågeställningar

Utgå ifrån de tre rubrikerna **beskriv, tolka och reflektera** samt **mina tankar** för att utveckla elevernas tankar om föreställningen. Detta tar avstamp i det visuella och avslutas med den personliga upplevelsen.

Skriv gärna ner stödord på ett gemensamt papper/tavla för att samla alla intryck.

BESKRIV

Hur såg det ut när ni kom in i teaterrummet? Hur såg det ut på scenen när ridån drogs undan? Hur såg scenrummet ut? Vilka färger såg du? Beskriv scenografin. Vilken musik fanns med? Fanns det andra ljud i föreställningen? Hur var ljuset? Ändrade sig ljuset någon gång i föreställningen? På vilket sätt? Hur såg karaktären Jags hem ut i början av berättelsen? Hur förändrades rummet under berättelsens gång? Beskriv vad som hände!

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

TOLKA och REFLEKTERA

Hur var Bettan? Hur skulle du beskriva Jag?
Vad verkade Bettan vilja? Vad verkade Jag vilja?

Hur verkade Jag känna sig i början, vad berättade hon för oss i sin sång?
Hur var Bettans och Jags relation i början? Hur förändrades deras relation under berättelsen?

På vilka sätt var Bettan och Jag lika varandra? Hade de något gemensamt? På vilka sätt skilde de sig från varandra?

Hur betedde sig Bettan? Hur betedde sig Jag?
Vad tror ni var poängen med föreställningen?

Vilka olika känslor fanns med i berättelsen?

När i berättelsen uppstår de olika känslorna/stämningarna? Vad kände Bettan?
Vad kände Jag? Varför tror ni att den kände så? Hur tror ni att Jag kände sig när Bettan kom in? Vad tror ni att Jag kände i slutet av berättelsen när Bettan hade åkt?
Vad tror ni Bettan kände när Jag sa nej?

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

*Jag: Grillen kan väl ändå stå där ute istället?
Bettan: Varför det? Det är ju en köksapparat!*

MINA TANKAR

Låt samtalet leda vidare in på den personliga upplevelsen och egna tankar kring berättelsens olika teman.

Vilken känsla gav föreställningen dig?

Hur kan det kännas att vara ensam? Hur tror ni att Jag kände sig när hon var ensam?

Bettan sa: "Nu börjar det ju att bli MYSIGT här!" Vad tror ni hon menade med det? Hur tror ni det kändes för JAG när Bettan sa så? Vad är mysigt för dig? Kan mysigt vara olika för olika personer?

Jag sa: "Är det kanske det här som är lagom?" Vad tror ni att hon menade med det? Vad menade hon med lagom i början av berättelsen? Vad är lagom? Vad är lagom många prylar för dig?

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

DEL 2 LEK, FANTASI OCH SKAPANDE

EN LEK MED ORDEN

Prata om vad som menas med en ordvits.

Försök att gemensamt minnas vilka olika ordvitsar som fanns med i föreställningen.

Till exempel:

Den är läcker fast den läcker!

Lätt som en plätt!

Gå i regn och sörja!

Lek med orden och språket och låt eleverna enskilt, två och två eller i mindre grupper skapa egna ordvitsar. Samla alla ordvitsar på en vägg i klassrummet, försök att använda ordvitsarna under veckans gång.

Ni kan även sjunga Bettan-låten tillsammans och prata om de olika uttrycken Bettan använder i sången. *(Text och musik finns i slutet av häftet.)*

Till exempel:

Jag höll på att gå i kvav

Jag höll på att stryka med

Jag tog det ändå med upphöjd ro

***Bettan: Den här. Fick den gratis när jag var i södra Litauen i fjol.
I Druskininkai. Visst är den läcker? Bra att ha.
Bara ett litet hål här i hörnet. Men det har jag tejpat.
Jag: Den är läcker fast den läcker!***

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

ATT TA ÖVER - ATT SÄTTA GRÄNSER

Exempel på frågeställningar:

På vilket sätt tar Bettan över Jags hem? Vad tänkte ni när Bettan flyttade in sina saker i Jags hem? Vilka friheter kan man ta sig i andras hem? Var går gränsen för vad man får göra i någon annans hem? När märktes det att Jag inte verkade vilja ha alla Bettans saker i sitt hem? Vilka tips och råd skulle ni vilja ge Bettan, kunde hon gjort på ett annat sätt?

Ibland kan det kännas svårt att säga nej och sätta gränser. Varför kan det kännas svårt?

(Fortsättning på nästa sida)

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

Jag tog hjälp av sången och sin kropp när hon sa nej och stopp i slutet. Nu ska ni få testa att säga stopp!

Övning

Dela upp klassen i två rader som står mitt emot varandra, vända med ansiktena mot varandra. Avståndet mellan de två raderna ska vara minst ett par meter, gärna mer. Eleverna arbetar i par med den person de har mitt emot sig, vi kallar dem för A och B. När du ger signal börjar rad A röra sig mot rad B, mot personen mitt emot. När B känner att det är ett lagom brett avstånd mellan sig och A ska den förmedla ett STOPP till A. A måste då respektera stoppet och stanna. Du ber därefter alla A att gå tillbaka till där de stod från början.

Gör övningen genom att säga STOPP på följande tre sätt:

- 1 - Stopp med ögonen (den som går rör sig sakta framåt)
- 2 - Stopp med rösten (den som går rör sig i promenadtakt)
- 3 - Tydligt stopp med händerna och rösten (den som går rör sig snabbare framåt)

Efter alla tre omgångar byter ni roller och när du ger signal går B mot A.

Exempel på frågeställningar:

Hur kändes det att säga stopp? Varför är det viktigt att respektera andras gränser? Hur kan man se på någon annan att den säger stopp? Hur kan man göra om man är osäker på om en person vill eller inte? Hur sa Jag stopp i föreställningen?

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

RESA MED FANTASIN

Bettan tar oss med på flera resor genom sina berättelser och sin sång.

Exempel på frågeställningar:

Tror ni allt hon berättar är sant? Om inte, var har hon fått allt ifrån?
Spelar det någon roll om det är sant eller inte?

Övning

Denna övning går ut på att skapa reseberättelser för varandra. Det kan göras på olika sätt.

En gemensam resa:

Hela klassen sitter i en ring. Ni ska nu hitta på en reseberättelse genom att säga en mening var, i tur och ordning. Ingen får säga mer än en mening i taget. Försök att hålla ett ganska högt tempo. Bestäm innan ni börjar hur många varv ni ska köra – till exempel kan ni begränsa det till två varv. Under dessa två varv ska ni hinna berätta hur ni reser iväg, ge en beskrivning av platsen (hur det luktar, låter och ser ut), berätta om en händelse ni är med om och om hur resan hem går till.

Fantasiresa i grupp:

Eleverna arbetar i mindre grupper och skriver ner vad de kommer på. Övningen görs med hjälp av fantasin, där varje grupp fantiserar fram en resa till en plats som de själva hittar på. I resan ska de börja på en startpunkt, resa iväg, uppleva en plats och en händelse, och sedan resa tillbaka till startpunkten. Resan kan innehålla ljudeffekter, beskrivning av en plats, en händelse som är spännande, rolig eller knasig och ett slut. Låt eleverna dela in berättelsen i flera stycken och bestämma vem i gruppen som ska läsa upp vad, alla ska få läsa ett stycke var. Låt en grupp åt gången få berätta sin reseberättelse för resten av klassen. Låt de som ska lyssna blunda.

Resa till en faktisk plats:

Alternativt kan berättelsen handla om en riktig plats, där du delar ut lappar med namn på olika platser som finns i världen. Låt eleverna se filmer, läsa på om och titta på bilder från platsen. Därefter ska de berätta om platsen: vad finns där, hur ser staden/platsen ut, vilken stämning är det där, dofter, väder/klimat, med mera. Ni kan utveckla övningen ytterligare genom att även gestalta varandras berättelser.

Bettan: Helt unikt! Den här är från en outlet i Bredsättra.

Jag: Jag borde kanske resa mera...

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

ENHÖRNINGEN: SKAPA DIN EGEN SPECIELLA PRYL

Exempel på frågeställningar:

Vad hände med Jags enhörning i berättelsen? Vad tror ni att Bettan tyckte om enhörningen? Varför tror ni att hon försökte sno med sig den i slutet?

Övning

Nu ska ni få skapa er egen speciella pryl, det kan vara en enhörning men det kan också vara något helt annat. Man måste inte kunna se vad det är, det kan vara en figur. Skapa din egen pryl med färger som du tycker om, med former som du gillar och som är precis som du vill ha den. Börja med att fantisera om hur den ska se ut, vilka färger, former och mönster den ska ha.

Använd till exempel:

Papier-maché, egengjort tapetklister
Toarullar
Äggkartonger
Värmeljushållare

Samla material i en vecka, därefter är det skaparverkstad!

DEL 3
LYSSNA & SJUNG!

HÄR HITTAR DU MUSIKEN FRÅN
FÖRESTÄLLNINGEN:

soundcloud.com/teater-23/sets/jag-och-bettan

På kommande sidor
hittar du texterna till dessa låtar:

Lagom-låten

Bettan-låten

Nej-låten

Sångtexter: Harald Leander

Komposition: Lotta Wenglén

LAGOM-LÅTEN

Här där jag bor
Är det inte så stort
Men lagom, lagom, lagom

Här där jag bor
Går det inte så fort
Men lagom, lagom, lagom

Jag har ju sjön
Dit går jag ibland
Skogen är grön
Dit går jag ibland
Och bergen är ju mäktigt stora
Fast väldigt långt borta, tror jag
Mmm mm

Här där jag bor
Är det tyst alla dar
Det är lagom, lagom, lagom

Här där jag bor
Finns allt som jag har
Det är lagom, lagom, lagom

Rådjur och räv
Dem ser jag ibland
Spindlarnas väv
Den ser jag ibland
I hagen springer det hästar
Fast om nätterna, för det mesta
Mmm mm

Här där jag bor
Känns det ensamt ibland
Fast lagom, lagom, lagom
Här där jag bor
Känns det ensamt... Ibland...

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

BETTAN-LÅTEN

BETTAN
En gång reste jag till Indien
För att känna söderns vind igen
Men det var ett äventyr, det
För jag höll på att stryka med

JAG
Nä?

BETTAN
Jo, för guiden jag hade var inget bra
Han stack bara plötsligt och där stod jag
Bland tigrar i djungeln som jaga' mig
Det var riktigt hemskt, kan du tänka dig?
Men jag hade tur, ska du se,
För jag hann klättra upp i ett trä'

JAG
Nähä!

BETTAN
Och det var där som jag hittade
den här fantastiska turbanen!

JAG
Aha...

BETTAN
Och du - direkt från Bora-Bora!

Och en gång for jag till en tropisk ö
Långt från kyla, långt från snö
För att njuta av sol och hav
Men jag höll på att gå i kvav

JAG
Nä?

BETTAN
Jo, motorn på båten var plötsligt paj
Då kom det genast en väldig haj
- DOM DOM DOM DOM DOM DOM DOM -
Som käka' upp båten, men kan du tro?
Att jag tog det ändå med upphöjd ro
Ja tur ska man ha ibland
För jag hann kravla mig i land

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

JAG
Nähä!

BETTAN
Och motorn på båten, den gick att laga.
Den hade bara surnat.

JAG
Men hajen hade ju ätit upp båten...

BETTAN
Från andra sidan jordklotet!

För bästa resan var ändå den
På moppe genom Australien
Bland emuer och kängurur
Ja där hade jag en himla tur

JAG
Ja?

BETTAN
Jo, min moppe var skraltig och den brann opp
Mitt i natten, så tog det stopp
Men strax intill låg ett hus, så jag
Gick in dit och det var väldigt bra
För där hade Shirley en jättestor fest
Och vi var de som dansa' bäst

JAG
Jaha!

BETTAN
Go Shirley - hey! Go Shirley - ohh! Go Shirley!

Motorn, den gick inte att laga, den var paj.
Men själv så var jag som en ny människa.
Och du - det var ju Shirley som gav mig den här fantastiska capen.

JAG
Åhå. Men jag trodde det var en grevinna i...

BETTAN
Resor kommer och resor går
Berg och städer står där de står
Men grejer jag hittat på färden
På alla olika ställen i världen
Dem har jag alltid kvar
Synd att kasta - aaah - bra att ha!
Cha cha cha!

FÖRDJUPNINGSMATERIAL

NEJ-LÅTEN

Nej. Nej nej nej nej nej...
NEEEEEEEEEEEJ!

Du hör väl vad jag säger
Nu får du höra på
Det räcker nu med grejer
Det får du ju förstå

Så nej nej nej nej. Nej nej nej-nej-nej!
Jag säger nej nej nej nej. Nej nej nej-nej-nej!

Du säger: synd att kasta
Du säger: bra att ha
Men det som verkar platsa
Är allting utom jag
Så: Nej. Nej nej nej nej - det här får inte plats!

Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej - NEJ
Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej Nej nej nej - NEJ
NEEEEEEEEEEEJ!

För detta måste ut nu
Och det har gått för långt
Det måste få ett slut nu
För det har blivit för trångt

Så nej. Nej. Nej. Nej-nej-nej!
Jag säger nej. Nej. Nej. Nej-nej-nej!

Jag säger nej. Nej. Nej. Nej. Nej.
NEEEEEEEEEEEJ!

TIPS INFÖR TEATERBESÖKET

INFORMERA

Prata gärna med eleverna om det stundande besöket och hur det går till när man går på teater. Hjälpt oss gärna att hålla ordning under föreställningen men hyssja eller tillrättvisa inte eleverna, såvida de inte stör andra barn i publiken. Spontana reaktioner hör ett teaterbesök till!

Vi kan även tipsa om Riksteaterns handledning *Att öppna nya världar*:

https://www.riksteatern.se/globalassets/riksteatern.se-ny/barn-och-unga/rt_oppna-varldar_web.pdf

INTRESSERA

Ge gärna en kort presentation om vad det är eleverna ska få se, så att de känner sig förberedda och förväntansfulla. Information i form av elevbrev, foton och videotrailer från föreställningen finns på:

<https://teater23.se/index.php/forestallningar/177-jag-och-bettan>

PLANERA

Om det är möjligt, se till att ni kan komma i god tid innan föreställningen börjar och att ni kan stanna kvar en stund efter att den är slut. Vi ser gärna att ni får ett lugnt och angenämt besök hos oss.

KOMMUNICERA

Har ni funderingar kring teaterbesöket, oavsett om det handlar om tematik eller logistik, hör gärna av er till oss!

SYNTOLKNING OCH TILLGÄNGLIGHET

Den här föreställningen kommer under 2024 få en specialanpassad syntolkning via vår digitala syntolkningstjänst. Detta innebär att alla speltillfällen är syntolkade för den som behöver! Mer info om detta och om när syntolkningen är klar för er att använda finner du på vår hemsida:

<https://teater23.se/index.php/tillganglighet>

Om ni har elever med behov av större förberedelse inför teaterbesöket bistår vi gärna. Vi kan bland annat erbjuda er att se en filmad version av föreställningen i lugn och ro före besöket, bilder från foajé och salong och möjlighet att träffa skådespelarna på plats innan resten av klassen släpps in. Kontakta oss så pratar vi mer om hur vi kan skapa en så trygg upplevelse som möjligt för just era elever.

Hör även av er till oss för information om hur den fysiska tillgängligheten ser ut där just ni ska se föreställningen.

KONTAKTA OSS

Vi nås på info@teater23.se eller på telefonnummer 040-30 32 23.

TEATER23

JAG OCH BETTAN

På scen: Josefin Larsson, Ann Katrin Andréasson & Narjes Al-Ansari/Måns Ekander (staterande tekniker)

Regi: Gunilla Andersson

Dramatisering: Harald Leander, fritt efter boken Bettan av Marie Norin och Elisabet Ericson

Sångtexter: Harald Leander

Scenografi: Hansson Sjöberg

Kostym, mask, attribut & sömnad: Evalena Jönsson Lunde

Komposition & ljud: Lotta Wenglén

Ljus: Iben West

Konstruktion: Måns Ekander

Rekvisita: Désirée Holmberg

Ljudteknik & syntolkning: Narjes Al-Ansari

Sömnad: Teddie Andersson

Måleri: Åsa Antalffy Eriksson

Teknik: Illari Jozwikowska, Cajsa Svensson, Lo Wipp

Marknadsföring & turné: Ebba Kotz & Sofia Strandberg

Produktion: Thomas Jönsson

Illustratör: Elisabet Ericson

Foto: Emmalisa Pauly

Med stöd av: Kulturrådet, Region Skåne och Malmö Stad

Jag och Bettan hade premiär 9 februari 2024 på Teater 23 i Malmö.

TEATER23